

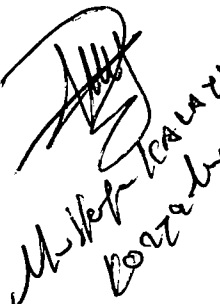

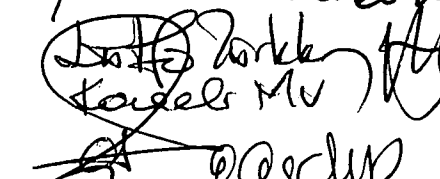
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

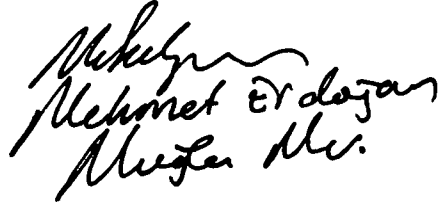
FATİH Projesi (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) olarak tanımlanan eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla hazırlanan projenin okuma ve yazma yetisini nasıl etkileyeceğinin, aşırı internet kullanımının radyoaktif etkiler nedeniyle sağlık ve güvenlik açısından ne getireceğinin, dizüstü bilgisayar yerine fiyatı çok daha yüksek olan Tablet bilgisayarların tercihinin gerekçelerinin geçerliliğinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM iç tüzüğünün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

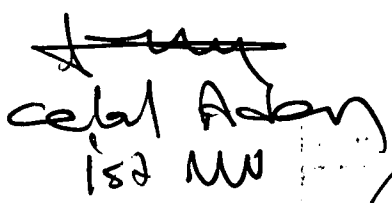

Ali İsmail
Antalya M. V.
Mesut ÖZENSÖY
BURSA M. V.

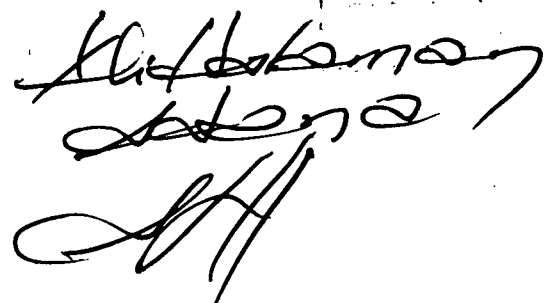

Cemal Erkin
İstanbul M. V.
Mesut DEDEOĞLU
Kahramanmaraş M. V.

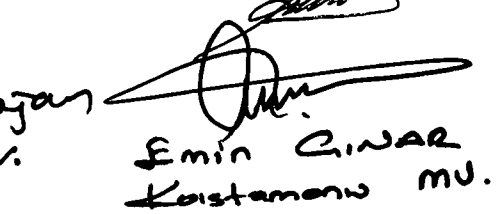

Meral Akşener
İST

İsmail
İST

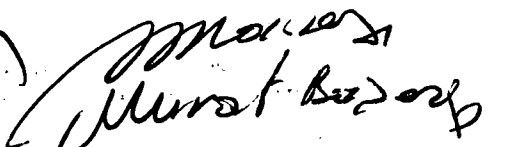

Mehmet Sandır
Mersin M. V.

Enver ERDEM
Elazığ M. V.

Mehmet Erdoğan
Muğla M. V.

Celal Akın
İST M. V.

Mustafa Kemal
İST

1- Doç. Dr. Mehmet Günel
Antalya Milletvekili
Sadik Durmaz
Yozgat M. Vekili
Ali Öz
Mersin M. V.

Emin ÇINAR
Kastamonu M. V.

Murat Boz
İST M. V.
S. D. J.
İsmail ÖZALP
(Manisa)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

ÖZET

MEB, kısaca FATİH (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi olarak tanımlanan eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla ve Bilişim Teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okulların 620.000 dersliğine dizüstü bilgisayar, LCD Panel Etkileşimli Tahta ve internet ağ altyapısı sağlamak için çalışma başlatmıştır. Eğitimde FATİH Projesi MEB tarafından yürütülmekte olup, Ulaştırma Bakanlığı tarafından desteklenen bir projedir. Projenin 5 yılda tamamlanması planlanmıştır. Birinci yıl ortaöğretim okulları, ikinci yıl ilköğretim ikinci kademe, üçüncü yıl ise ilköğretim birinci kademe ve okul öncesi kurumlarının Bilişim Teknolojileri donanım ve yazılım altyapısı, e-içerik ihtiyacı, öğretmen kılavuz kitaplarının güncellenmesi, öğretmenler için hizmet içi eğitimler ve bilinçli, güvenli, yönetilebilir BT ve internet kullanımı ihtiyaçlarının tamamlanması hedeflenmektedir. FATİH Projesi ile bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim sürecinin temel araçlarından biri olarak öğrencilerin ve öğretmenlerin bu teknolojileri etkin kullanımı hedeflenmiştir. Yine projenin bir başka bileşeni, internet hizmetlerinin her okulda ve her sınıfta kesintisiz ve güvenli bir şekilde sunulacağı ifade edilmiştir. Daha da önemlisi, bu internet hizmetlerini evlerinde de ve diğer tanımlanmış alanlarda da alma şansına sahip olacaklar. Fakat, kullanılacak teknolojinin pedagojik değer ve katkısı üzerine de yapılmış herhangi bir araştırma mevcut değil. FATİH Projesi ile 4 yıl içinde 16 milyon adet Tablet bilgisayarın ilköğretim ve liseli öğrencilere dağıtılması planlanmaktadır. Projenin büyüklüğü 7.5 milyar dolar. 7.5 milyar dolarlık bütçe Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde kurulan 'Evrensel Hizmet Fonu'ndan sağlanması düşünülmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

- Bu projenin eğitim ve öğretimde okuma ve yazma yetisini nasıl etkileyeceği yani yeni sistemde okuma yetisi görsel ve hareketli zemin üzerinde yürüyeceğinden, zamanla okuma yetisinin zayıflayacağı sadece görselliğin öne çıkacağı yani aslında okuma-yazma becerisinin yeterince gelişmeyeceği,
- Dünya Sağlık Örgütü, Uluslararası Elektromanyetik Güvenlik Komisyonu gibi birimlerce yapılan ve özellikle çocukların internet ve cep telefonunun kullanımlarının kısıtlanması gerektiği vurgulanırken ve dünyanın birçok ülkesinde okullarda 3G veya Wi-fi cihazlarının kullanımı engellenirken, Türkiye'de 15 milyon öğrenciye Fatih projesinde nasıl bir altyapı sağlanacağı sadece teknik açıdan değil, öncelikle sağlık ve güvenlik açısından ne getireceği,
- Okullarda yoğun teknoloji kullanılmasının öğrencilerin öğrenme düzeylerinde iyileşmeye mi yoksa kötüleşmeye mi yol açacağı,
- 16 milyon Tablet bilgisayarının ekonomik maliyetinin ne olacağı, projede vurgulandığı gibi Türkiye'de üretiminin mümkün olup olmayacağı,
- Bu projeye matbaa, kâğıt, kitapçı, yayıncı piyasasını oluşturan yüz binlerce esnaf ve bunların ailesinin nasıl etkileneceği,
- Uydu aracılığıyla alınacak yoğun internet hizmetlerinde çocuklarımızın birtakım radyoaktif etkilere maruz kalıp kalmayacağı, kentlerde her sınıfa fiber kablo döşeyerek internet hizmeti alınabileceken özellikle kırsal bölgelerdeki

okullarda uydu vasıtasıyla internet hizmeti alınmasının sonucunda öğrencilerin radyoaktif etkilere maruz kalmasına karşı nasıl bir tedbir alınabileceği,

- Sosyal medya ağları göz önüne alınarak Eğitim Bilişim Ağı isminin verildiği ve kısaca EBA diye kavramlaştırılan sosyal medya ağının eğitim sektörü içerisinde öğrencilerin ve öğretmenlerin karşılıklı olarak haberleşebilecekleri ve birbirleriyle etkileşecekleri bir platform olarak tanıtılırken bu ağın eğitim dışı amaçlar için kullanılmasının nasıl kontrol edileceği,
- Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde kurulan 'Evrensel Hizmet Fonu'nun bu proje için öngörülen bütçeyi karşılama imkanının olup olmadığı ayrıca bu Fon'un amacına uygun olup olmadığı,
- Milyonlarca tabletin kullanımında gizli bir maliyet ve içinden çıkılmayacak problemler oluşturacak bakım-onarım gider ve sorunlarının nasıl aşılacağı,
- Öğrencilere ücretsiz dağıtılması öngörülen ve bir tanesinin fiyatının yaklaşık 1600 TL olan Tablet Bilgisayarının neden fiyatı 300 TL ye kadar düşmüş olan dizüstü bilgisayar yerine neden tercih edildiği,

gibi konuların araştırılması gerekmektedir.

GEREKÇE

MEB, FATİH Projesi'nin amacını eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla Bilişim Teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okullarımızın 620.000 dersliğine dizüstü bilgisayar, LCD Panel Etkileşimli Tahta ve internet ağ altyapısı sağlamak şeklinde belirlemiştir. Eğitimde Fatih Projesi Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup, Ulaştırma Bakanlığı tarafından desteklenen bir projedir. Projenin 5 yılda tamamlanması planlanmıştır. Birinci yıl ortaöğretim okulları, ikinci yıl ilköğretim ikinci kademe, üçüncü yıl ise ilköğretim birinci kademe ve okul öncesi kurumlarının BT donanım ve yazılım altyapısı, e-içerik ihtiyacı, öğretmen kılavuz kitaplarının güncellenmesi, öğretmenler için hizmet içi eğitimler ve bilinçli, güvenli, yönetilebilir BT ve internet kullanımı ihtiyaçlarının tamamlanması hedeflenmektedir.

Projenin maliyeti ve tablet-bilgisayarların kimin üreteceği esas önemli tartışma konusudur. Bütçenin 8 milyar dolara (14 milyar lira) mal olacağı söylenmektedir. Bu bütçenin ise, Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde kurulan "Evrensel Hizmet Fonu"ndan sağlanacak olan bütçenin neredeyse tamamının tablet-bilgisayarlar ve bilgisayar yerleştirilmiş etkileşimli Led Panel (akıllı tahta), çok fonksiyonlu yazıcı, tarayıcı ve kamera gibi bilişim teknolojilerine harcanacağı anlaşılmaktadır. Başbakan, tüm üretimin yerli olmasını talep etmiştir. Ancak uzmanlar yüzde 100 yerli üretimin mümkün olmadığı görüşündedir. 5369 Sayılı Evrensel Hizmetin Sağlanması Kanunu ile kurulan "Evrensel Hizmet Fonu"nda geçen yıl 561 milyon 127 bin 784 lira 35 kuruş birikmiştir. Kalan bütçe eksikliğinin nereden sağlanacağına dair bir bilgi yok. Ayrıca bu fonun amacı Milli eğitimi desteklemek değil. 'Sabit telefon, ankesörlü telefon, telefon rehberi, acil çağrı, temel İnternet hizmetleri, ulaşımı yalnız deniz yoluyla sağlanabilen yerleşim alanlarına yapılan yolcu taşıma hizmetleri ile denizde tehlike ve emniyete ilişkin haberleşme hizmetleri' sağlamak. Yani bir fon daha amacı dışında kullanılıyor. Evrensel Hizmet Daire Başkanı İlhami Türkay, sabit telefon ve İnternet altyapısı bulunmayan 1250 köy olduğunu, küçük yerleşim birimleri ve mezralar da dahil edildiğinde 2500 merkezin altyapısının olmadığını açıklamıştır.

Öğrencilerin zararlı içeriğe ulaşmasını engellemek amacıyla mevcut internet sistemi dışında tamamen yeni bir yatırımla 'merkezden yönetilebilir denetimli İnternet Erişimi', 'İzlenebilir Ağ Altyapısı (eğitim içeriği paylaşım platformu EBA, Eğitim Bilişim Ağı), 'her sınıftan filtreli ve güvenli internete erişimin sağlanması', 'projeje özel arama motoru' gibi önlemler alınması planlanmıştır. Tüm bu önlemlerin sonucunda ortaya sadece öğrenci ve öğretmene yönelik, MEB tarafından sürekli denetlenen, kendi içine kapalı bir sistem çıkacağı ve tablet-bilgisayarlardan sistemdeki içerik dışında hiçbir şeye, örneğin Google'a ya da bir internet kitapçısına ulaşamayacağı, öğrencilerin tablet-bilgisayarlardan bir ansiklopedi ya da 100 Temel Eser listesinden bir e-kitabı indiremeyeceği anlaşılıyor.

Tübider Bilişim Sektörü Derneği, Fatih Projesi'nin 2. evresinde tüm öğrencilere tablet PC verilmesinin bugün için hem teknolojik maliyet, hem de eğitim açısından çok doğru olmadığı kanısındadır. Milyonlarca tabletin kullanımında gizli bir maliyet ve içinden çıkılamayacak problemler oluşturacak bakım-onarım gider ve sorunlarının oluşacağını ve bu sebeple

konunun, öncelikle deneyimli ve devletten maddi beklentisi olmayan bilişim STK'ları ile tartışılması gerektiğinin altını çizmiştir. Bununla birlikte, Dünya Sağlık Örgütü, Uluslararası Elektromanyetik Güvenlik Komisyonu gibi birimlerce yapılan ve özellikle çocukların cep telefonu kullanımlarının kısıtlanması gerektiğini vurgulayan uyarılar bulunurken ve dünyanın birçok ülkesinde okullarda 3G veya Wi-Fi cihazlarının kullanımı engellenirken, Türkiye'de 15 milyon öğrenciye Fatih Projesi'nde nasıl bir altyapı sağlanacağı sadece teknik açıdan değil, öncelikle sağlık ve güvenlik açısından uzmanlarca incelenmemiştir.

MEB, öğrencilerine ücretsiz kitap dağıtıyor. Ücretsiz ders kitaplarının dağıtımında kitap evlerinin devre dışı bırakılması sonucunda okul çevrelerinde bulunan ve öğrencilere hizmet veren 10 binden fazla kitap evi kapandı, on binlerce esnaf ve kitap evi çalışanı işsiz kaldı. Bu kitap evleri aracılığıyla yardımcı ders kitapları, çocuklara yönelik yayınlar da satılıyor, öğrencilerin okuma alışkanlığının artması sağlanıyordu. Öğrenciler ders kitabı almak için kitap evlerine gitmediği için bu tür kitaplar da satılmaz oldu ve yayıncılık sektörü yüzde 30 oranında küçüldü.

Eylül 2011'de New York Times gazetesinin yayımlamaya başladığı, ABD'deki okullarda uygulamaları inceleyen bir yazı dizisinde yoğun teknoloji kullanılan okullarda öğrencilerin öğrenme düzeylerinin iyileşmediği, hatta kötüleştiği açıkça gösterilmiştir. 4 Şubat 2012 tarihli Los Angeles Times gazetesi, konunun saygın uzmanlarına ve bilim insanlarına sordukları "Bu gösterişli teknolojilerin eğitime gerçek katkısı nedir" sorusunun yanıtlarını içeren bir makalede de okullarda bu yeni teknolojilerin kullanılmasından yararlananlar sadece satıcı firmalar ve yaldızlı ama sığ laflar eden politikacılar olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca, tabletlerle etkileşimli tahta arasındaki iletişim kablosuz olarak (Wi Fi) sağlanacağı için, her sınıfta adeta orta boy bir baz istasyonu varmış gibi bir ışınım (emisyon) olacaktır. Evinin yakınında kurulacak baz istasyonundan rahatsız olan insanımız, çocuklarını ortasında bir baz istasyonu olan sınıfa her gün yolluyor olacaktır.

Dünya Bankası'nın hazırladığı raporda ortaöğretimde şu sorunlara dikkat çekildi: Türkiye'de eğitim sisteminin yapısı ile ilgili uluslararası normlar yok. Türkiye, okul öncesi eğitimde geride kaldı. 3-5 yaş grubunda okullaşma oranı Fransa'da yüzde 100 iken Türkiye'de ise sadece yüzde 15 seviyesinde. Türkiye'de ortaöğretime erişim oranları AB'ye yaklaşmamaktadır. Türk okul sistemi, çok az öğrenciyi iyi eğitmekte ve öğrencilerin çoğu başarısızdır. Türkiye'de meslek liseleri, çalışma piyasası ile ilgili hedeflerini gerçekleştirememektedir. Türkiye'nin genel ortaöğretim okulları da eğitim hedeflerine ulaşmada başarılı değil.

OECD'nin "21'inci Yüzyılda Öğretmen Yetiştirme ve Okul Liderlerinin Gelişimi: Dünyadan Dersler" raporunda OECD'ye üye 34 ülkenin devlet okullarında öğretmenlerin aldıkları yasal maaşlar, sınıflara, eğitim düzeylerine ve kıdemlere göre sıralandı. Asgari eğitim almış ve mesleğe yeni başlayan ilköğretim öğretmen maaşlarının sıralandığı listede Türkiye, veri elde edilebilen 33 OECD ülkesi arasında 24'üncü oldu. Ayrıca raporda yer alan "Yıllara göre öğretim saatleri" tablosuna göre, Türkiye'de bir ilköğretim öğretmeni 2009 yılında yılda ortalama 639 saat ders veriyor. Türkiye verilen ders saatleri açısından OECD ülkesi arasında 25'inci sırada yer almaktadır.